

Recreation - *maid* in Greece

Ακολουθώντας το νήμα της σκέψης του Michel Foucault, που προσδιορίζει τις Ετεροτοπίες ως έναν τόπο πέραν και εντός του πραγματικού, που ακροβατεί μεταξύ Ουτοπίας και λειτουργικού χώρου, πολιτισμικά και κοινωνικά προσδιορισμένου, η έκθεση αναλαμβάνει τη σύνθεση και δημόσια παρουσίαση ενός παραδειγματολογίου σχετικών εικαστικών αναφορών. Μια σειρά δημιουργικών συμβάντων προσδιορίζουν την ετεροτοπική διάσταση και ταυτόχρονα προσδιορίζονται από αυτήν, καθίστανται δηλαδή τα ίδια ένας Τόπος - Τοπίο αντανάκλασης του πραγματικού ως επιθυμίας απόδρασης από αυτό και, την ίδια στιγμή, προορισμός προς μίαν άλλη «πραγματικότητα».

Αναδιατυπώνοντας την έννοια του εικαστικού Τόπου και δημιουργώντας τους υπαινιγμούς μιας εσαεί νέας γεωγραφίας, οι καλλιτέχνες που συμμετέχουν συγκεφαλαιώνουν -καθένας στο πλαίσιο της οπτικής που επιλέγει- εκδοχές της ετεροτοπικής συνθήκης. Δημιουργούν, δηλαδή, ιδιόρρυθμες εκτροπές από «φυσικούς» κανόνες, οδηγούμενοι σε έναν ορίζοντα ψευδαισθήσεων. Στη γραμμή αυτού του ορίζοντα συσσωρεύονται, αναδιατασσόμενες και αποφλοιούμενες, οι στοιβάδες της μνήμης: ιδανικές σχεδίες ανέφικτων θαλασσών, χιμαιρικές γραμμές πλεύσης υπερωκεάνιων φαντασμάτων, αλφαβητάρια αλλόγλωσσων (ή εξωγλωσσικών) κωδικών.

Σε μια πόλη όπου τα νερά κρατούν ακόμη την ανάμνηση των θερμών ρευμάτων της πρώτης πηγής, το βλέμμα ορίζει έναν φανταστικό διάπλου σαν αναβατικό βηματισμό προς το βουνό απέναντι, ακολουθώντας τον αφρό από τις ακτές του Θερμαϊκού κόλπου ως τον Όλυμπο. Αυτής της διαδρομής υπομνήσεις αποτελούν οι χώροι - νησίδες του δομημένου τοπίου, που στερεώνουν -στις διάφορες φάσεις της ιστορίας της πόλης- τη ρευστότητα της κίνησης προς ένα ετεροτοπικό, χωροταξικά ακατάτακτο «άστυ».

Υλοποιώντας παραδειγματικά αυτή τη συνθήκη, ο μνημειακός χώρος του Αλατζά Ιμαρέτ αναπλάθεται, επανεφευρίσκει τον «ανεξίθρησκο» χαρακτήρα του ως άσυλο και την «ιερή» του λειτουργία (η έννοια του ιερού εδώ ως σημείο αναπομπής μυστικών προσευχών και όχι θρησκευτικής δραστηριότητας) και ανατροφοδοτείται με αισθητικής / πολιτικής / ηθικής τάξεως συμβάντα. Τα έργα απελευθερώνουν μια δυναμική που στοχεύει σε ανοιχτές και πολλαπλές αναγνώσεις, χωνεύοντας την ιστορικότητα του χώρου: έργα ως ειδο-ποιήσεις (και ειδο-ποιήματα) μιας νέας τάξης πραγμάτων, μορφών και αισθήσεων, προειδοποιητικά σε επερχόμενο κόσμο ή χάος. Και ακόμη ως ημερολόγια αναζητήσεων και πορίσματα ανα-δημιουργικού στοχασμού.

Τίποτα δεν περιγράφεται. Όλα υπογράφουν μια νέα συνθήκη

συνύπαρξης τρόπων θέασης, ανατρέποντας βεβαιότητες και ιδεολογήματα.

Να ανακαλύπτεις εκ νέου το ήδη ανακαλυφθέν, το επιχωματωμένο από τις πρακτικές ή ιδεολογικές χρήσεις του, να ανασκάπτεις τον βυθό ενός ουρανού βεβαρημένου από αλλότριες καταιγίδες, να κηρύσσεις το μέρος ως Όλον, απαλλαγμένος από τα βάρη ενθυμημάτων και να στοιχίζεις τη μνήμη στη γραμμή των ονείρων σου: να ένας τρόπος να κατοικείς το εφήμερο που σου δόθηκε ως πατρίδα. Τη μόνη πραγματική πατρίδα!

Αναφορικά με τον τίτλο της έκθεσης, επιλέχθηκε η αγγλική διατύπωση ώστε να αποδοθεί με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια η έννοια της δημιουργικής διαδικασίας και πράξης: αναδημιουργία αλλά και απόλαυση (recreation), θεραπεία αλλά και κόρη/παρθένα (maid). Μια ανίχνευση των βημάτων προς τον πυρήνα της τέχνης, μια απόπειρα μέτρησης της «υγρασίας του εικάζειν» και της συνεχούς αναβάπτισης - ανατροφοδότησης από τις πηγές.

Θάλεια Στεφανίδου
Ιστορικοί; Τέχνης
Επιμελήτρια εκθέσεων

Φεβρουάριος 2007